

OBNOVA VIJEĆNICE KAO NACIONALNE I UNIVERZITETSKE BIBLIOTEKE BOSNE I HERCEGOVINE

*

RESTORATION OF VIJEĆNICA AS THE NATIONAL AND UNIVERSITY LIBRARY OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Azemina Njuhović, dipl.bibl., NUBBiH

UDK 727.8.025.4 : 027.54] (497.6 Sarajevo)

Sažetak:

Obnovljena Nacionalna i univerzitetska biblioteka, smještena ponovo u zgradu Vijećnice, imala bi višestruku i značajnu ulogu u životu Sarajeva. Nova biblioteka bila bi središte društvenog, kulturnog i intelektualnog života grada; centar naučnog i tehničkog razvoja; centar regionalnih i internacionalnih komunikacija – po uzoru na novoizgrađenu biblioteku Alexandrina koja sada predstavlja literarni, kulturni i edukacijski link na Srednjem Istoku; podsticaj za kulturni optimizam građana Sarajeva i Bosne i Hercegovine; magnet za strane posjetioce i talisman za oporavak Bosne i Hercegovine.

Ključne riječi:

Vijećnica, kultura, nauka, obrazovanje.

Summary:

A restored and placed again in the building of Vijećnica, National and university library would play several roles of crucial importance in the life of Sarajevo. A new library would act as focus for the social, cultural and intellectual life of the city; be a centre of scientific and technical development; be a centre of regional and international communications – a model for this could be the newly built Alexandrina library in Alexandria which now represents literary, cultural and educational link through Middle East; be a stimulation for cultural optimism of citizens of both Sarajevo and the country; act as a magnet for foreign visitors to the city and as a talisman for the recovery of Bosnia and Herzegovina.

Keywords:

Vijećnica – City Hall, culture, science, education

Govoriti o zgradi Vijećnice ili o Vijećnici kao simbolu grada Sarajeva danas, godine 2003., nije isto kao govoriti o njoj prije rata, godine 1991. Prije rata, Vijećnica je neupitno bila središte kulturnog i intelektualnog života grada, zgrada izgrađena u doba Austrougarske monarhije u pseudomaurskom stilu, jedna od mnogih iz riznice arhitektonsko-kulturne baštine Bosne i Hercegovine. Ali, ime Vijećnica značilo je mnogo više od same građevine. Vijećnica bješe simbol, čuvar – kulturnog naslijeđa svih naroda Bosne i Hercegovine, čuvar – naše i svjetske pisane baštine. Vijećnica bješe Nacionalna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine, u kojoj se pedeset godina skupljalo, čuvalo i brinulo o pisanoj riječi, inkunabuli, rukopisu, knjizi i svemu onome što je dokumentarno naslijeđe jedne zemlje. I upravo zbog toga Vijećnica ili Biblioteka je razorena i spaljena. Da se uništi njen sadržaj, blago u obliku sjećanja, memorije jednog naroda, blago koje je pokazivalo i dokazivalo da se na ovim prostorima živjelo, radilo i obrazovalo multikulturalno kroz viševjekovne historijske naslage zajedničkog življenja.

Od razaranja Vijećnice 25 avguta 1992 godine prošlo je jedanaest godina. Kratak period za historiju, vječnost za građane Sarajeva i Bosne i Hercegovine. Pitanje koje se postavlja od tog dana je: “Kako obnoviti porušenu Vijećnicu?” Ogromna finansijska sredstva potrebna za njenu obnovu bila su osnovni problem.

Ipak, kada su stigle prve donacije svjetske zajednice za njenu obnovu nametnulo se drugo pitanje: “Koja će biti buduća namjena Vijećnice?” Da li će ona biti Gradska kuća ili Biblioteka, oboje, ili nešto sasvim treće?

Mijenjale su se strukture vlasti, donosile odluke, ali odgovor na to pitanje, jedanaest godine poslije, nije dat. Građani Sarajeva, kulturni radnici, intelektualci, bibliotekari u zemlji i inostranstvu, ljubitelji knjige, turisti koji u svojim obilascima obavezno zastaju ispred Vijećnice (s kojom počinje ili se završava Sarajevo grad), svi oni, postavljaju jedno te isto pitanje: “Da li će se Biblioteka vratiti u svoj prostor?” Ako političari naše i svjetske političke scene stalno, s pravom, insistiraju na povratku izbjeglih i raseljenih lica u svoje domove i smatraju taj proces prioritetom za obnovu suživota u Bosni i Hercegovini, zašto se to ne bi odnosilo i na buduću namjenu Vijećnice? Ona je više od 50 godina bila hram kulture, hram knjige svih naroda

Bosne i Hercegovine, Biblioteka, pa zašto joj ne dati mogućnost da to bude opet? Oni koji odlučuju o tome ne izjašnjavaju se, a građanstvo je podijeljeno u svojim stavovima. Jedni smatraju da to treba biti Gradska kuća, argumetirajući to potrebom da grad Sarajevo zaslužuje reprezentativnu zgradu za potrebe gradske službe. Slažem se, a da li je baš Vijećnica ta zgrada? Vijećnica jeste bila Gradska kuća prije drugog svjetskog rata ali to njeno značenje se odavno izgubilo u svijesti ljudi koji su rasli na obalama Miljacke. U njihovoj svijesti Vijećnica je simbol kulture grada, grada koji ima svoju prošlost, svoje književnike, svoje snove. Vijećnica je za njih i za mene lično mnogo više od jedne zgrade, ona je simbol sretanja kulturnih različitosti, simbol znanja i duhovnosti, historijskog naslijeđa, simbol prosvijećenosti. Nije slučajno da su se u njenom razorenom prostoru, u toku ovog rata, održavale izložbe i koncerti a ne sjednice predsjedništva. Kultura i umjetnost su ono što čini narod narodom, čovjeka čovjekom. Vijećnica je bila, a to je i danas, simbol multikulturalnosti BiH, simbol knjige, knjige koja kao duhovna tekovina nadilazi prostor i vrijeme u svim civilizacijama.

Još jedan od argumenata koji se ističe protiv povratka Nacionalne i univerzitetske biblioteke u Vijećnicu je da zgrada prostorno ne odgovara zahtjevima moderne biblioteke. S tim mišljenjem se kao bibliotekar-informatičar apsolutno ne slažem. Tačno je da Vijećnica nije adekvatna zgrada za **tradicionalnu biblioteku**, biblioteku lisnih kataloga, biblioteku punu magacina papirne građe. Ali za **modernu, informatički opremljenu biblioteku** 21 stoljeća, s elektronskim bazama podataka, multimedijalnim prezentacijama, kompjuterima koji će biti na raspolaganju svim korisnicima, ona može biti model napretka Bosne i Hercegovine u eri informatike.

Može postati simbol novog načina života, simbol ekonomskog napretka kroz kulturu i obrazovanje. Deset zadnjih godina ovog stoljeća su godine u kojima su informatika i nove tehnologije donijele ogromne promjene u svim sferama ljudskog života i rada. Svjetske biblioteke su promijenile svoju fizionomiju, svoj sadržaj, njihovi fondovi nisu više pohranjeni samo u njihovim magacinima. Sada su biblioteke virtualne, digitalne, njihova građu je na web serverima, CD-ovima, novim elektronskim medijima. Novi mediji ne zahtijevaju od biblioteka ogromne magacinske prostore za njihov smještaj

već bibliotečku stručnost i informatičko-kompjutersku pismenost.

Zato smatram da se Nacionalna i univerzitetska biblioteka treba, može i mora vratiti u svoju kuću, u **Vijećnicu**.

Nova moderna biblioteka u Vijećnici bi mogla da bude:

1. Centralna tačka kulturnog, intelektualnog i društvenog života grada.
2. Centar naučnog i tehničkog progressa BiH.
3. Centar regionalne i internacionalne komunikacije i razmjene informacija (kao što pokazuje primjer aleksandrijske biblioteke koja je sada literarni, kulturni i edukacijski link na srednjem istoku. Nacionalna i univerzitetska biblioteka može slijediti taj primjer).
4. Podsticaj za kulturni optimizam građanima Sarajeva i BiH.
5. Magnet za strane posjetioce i talisman za oporavak BiH u očima svijeta općenito.
6. Kulturno-informacioni centar koji će dodati veoma važnu dimenziju turističkoj ponudi grada i zemlje.
7. Biblioteka koja bi doprinijela promjeni imidža zemlje.
8. Biblioteka koja bi stimulirala jedan vid ekonomije, u svijetu poznat i veoma ekonomski isplativ - kulturni turizam
9. Biblioteka u kojoj će sadašnjim i budućim korisnicima biti dostupna Bosniaka, tj. nacionalna bibliotečka građa
10. Centar za razvoj informaciono-bibliotečkog sistema u zemlji

Svi navedeni razlozi mogu pomoći vlastima da konačno odluče o sudbini i namjeni Vijećnice, jer svako dalje otezanje s tom odlukom samo nanosi štetu i Vijećnici kao zgradi i Vijećnici kao hramu knjige i gradu Sarajevu kao kulturnom centru Bosne i Hercegovine.

* *